

Α Π Ο Φ Α Σ Η 47/2021

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος μέσω τηλεδιασκέψεως την Τετάρτη 10.02.2021 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, και τα τακτικά μέλη Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, ως εισηγητής, Σπύρος Βλαχόπουλος και Χαράλαμπος Ανθόπουλος. Παρούσα χωρίς δικαίωμα ψήφου, ήταν η ελέγκτρια Γεωργία Παναγοπούλου, ειδική επιστήμονας πληροφορικής, ως βοηθός εισηγητή και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Υποβλήθηκε στην Αρχή η με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2764/22-04-2020 καταγγελία, η οποία επικαλείται παραβίαση του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 λόγω λήψης επικοινωνίας με μήνυμα SMS με ευχές για το Πάσχα¹ από τον Α, χωρίς ο καταγγέλλων να έχει δώσει τη συγκατάθεσή του για επικοινωνία σε σχέση με την πολιτική θέση του Α ως Το μήνυμα δεν παρείχε τρόπο επίσης διαγραφής από την λίστα αποδεκτών των μηνυμάτων.

Η Αρχή, στο πλαίσιο εξέτασης της καταγγελίας, απέστειλε στον καταγγελλόμενο το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2764-1/28-04-2020 έγγραφο με το οποίο ζήτησε τις απόψεις

¹ Το περιεχόμενο του μηνύματος ήταν το εξής: «...»
Στοιχεία αποστολέα: (όπως εμφανίζονται στο μήνυμα): ...
Ημερομηνία και ώρα λήψης του μηνύματος: 18-4-2020 19:05

του επί των καταγγελλομένων, θέτοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές που έχει εκδώσει η Αρχή για την πολιτική επικοινωνία.

Ο καταγγελλόμενος απάντησε σχετικά με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3695/29-05-2020 υπόμνημα στο οποίο αναφέρει ότι υπήρχε προσωπική γνωριμία με τον καταγγέλλοντα και ότι τα μηνύματα που εστάλησαν μέσω εταιρείας, λόγω του μεγάλου αριθμού τους, δεν είχαν περιεχόμενο που να εμπίπτει στην κατηγορία της πολιτικής επικοινωνίας.

Στη συνέχεια, η Αρχή κάλεσε με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2764/27-10-2020 έγγραφο τον καταγγελλόμενο σε ακρόαση μέσω τηλεδιάσκεψης ενώπιον του Τμήματος της Αρχής στη συνεδρίαση της 4-11-2020, προκειμένου να συζητηθεί η ανωτέρω καταγγελία.

Στη συνεδρίαση της 4-11-2020 παρέστησαν μέσω τηλεδιάσκεψης ο καταγγελλόμενος και οι δικηγόροι Γρηγόριος Κανελλόπουλος με ΑΜΔΣΑ ... και Χαρά Ζέρβα με ΑΜΔΣΑ ..., οι οποίοι εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους. Ακολούθως ο καταγγελλόμενος υπέβαλε το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7905/17-11-2020 υπόμνημα. Στο εν λόγω υπόμνημα αναφέρονται συνοπτικά τα εξής: Το υπό κρίση SMS περιείχε εορταστικές ευχές και είχε ως απώτερο στόχο την εμπύχωση των φίλων και προσωπικών επαφών του καταγγελλόμενου, εν μέσω της πανδημίας του κορωνοϊού και της απαγόρευσης κυκλοφορίας (lockdown) που είχε προκαλέσει ανασφάλεια και θλίψη σε όλους. Δεν περιείχε κάποιο πολιτικό μήνυμα και δεν αποσκοπούσε σε προώθηση πολιτικής υποψηφιότητας ή πολιτικής θέσης ή δράσης. Το μήνυμα εστάλη μέσω εταιρείας λόγω επαυξημένων υποχρεώσεων. Η εν λόγω επικοινωνία δεν εμπίπτει στην πολιτική επικοινωνία. Ο τηλεφωνικός αριθμός του καταγγέλλοντα προήλθε από τον προσωπικό τηλεφωνικό κατάλογο που διατηρεί ο καταγγελλόμενος στο προσωπικό του κινητό, καθώς ο καταγγέλλων βρισκόταν στον ευρύτερο φιλικό/κοινωνικό του κύκλο.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις από τη βοηθό εισηγητή, η οποία αποχώρησε μετά από τη συζήτηση της υποθέσεως και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως, κατόπιν διεξοδικής συζητήσεως,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρ. 4 στοιχ. 7 του Γενικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (εφεξής, Κανονισμός), ο οποίος είναι σε εφαρμογή από τις 25 Μαΐου 2018, ως υπεύθυνος επεξεργασίας ορίζεται «το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνος ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».
2. Το ζήτημα, της πραγματοποίησης μη ζητηθεισών επικοινωνιών με οποιοδήποτε μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας, χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς, ρυθμίζεται στο το άρθρο 11 του ν. 3471/2006 για την προστασία προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ο οποίος ενσωμάτωσε στην εθνική έννομη τάξη την Οδηγία 2002/58/ΕΚ. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, μια τέτοια επικοινωνία επιτρέπεται μόνο εφόσον ο συνδρομητής συγκατατεθεί εκ των προτέρων ρητώς. Κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με το άρ. 11 παρ. 3 του ν. 3471/2006, τα στοιχεία επαφής ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αποκτήθηκαν νομίμως, στο πλαίσιο της πώλησης προϊόντων ή υπηρεσιών ή άλλης συναλλαγής, μπορούν να χρησιμοποιούνται για την απευθείας προώθηση παρόμοιων προϊόντων ή υπηρεσιών του προμηθευτή ή για την εξυπηρέτηση παρόμοιων σκοπών, ακόμη και όταν ο αποδέκτης του μηνύματος δεν έχει δώσει εκ των προτέρων τη συγκατάθεση του, υπό την προϋπόθεση ότι του παρέχεται κατά τρόπο σαφή και ευδιάκριτο η δυνατότητα να αντιτάσσεται, με εύκολο τρόπο και δωρεάν, στη συλλογή και χρησιμοποίηση των ηλεκτρονικών του στοιχείων και αυτό κατά τη συλλογή των στοιχείων επαφής, καθώς και σε κάθε μήνυμα, σε περίπτωση που ο χρήστης αρχικά δεν είχε διαφωνήσει σε αυτή τη χρήση.

3. Η πολιτική επικοινωνία² ενδιαφέρει από την άποψη της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, πραγματοποιείται σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο, προεκλογική ή μη, από πολιτικά κόμματα, βουλευτές, ευρωβουλευτές, παρατάξεις και κατόχους αιρετών θέσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση ή υποψηφίους στις βουλευτικές εκλογές, τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις εκλογές τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα πρόσωπα αυτά καθίστανται υπεύθυνοι επεξεργασίας, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, άρθρο 4, στοιχ. 7) εφόσον ορίζουν το σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας. Για παράδειγμα, όταν οι βουλευτές ή οι υποψήφιοι βουλευτές λαμβάνουν δεδομένα από τα πολιτικά κόμματα και τα επεξεργάζονται για προσωπική τους πολιτική επικοινωνία, καθίστανται και αυτοί υπεύθυνοι επεξεργασίας. Με την ιδιότητα αυτή πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την τήρηση των υποχρεώσεών τους και των κανόνων επεξεργασίας.
4. Οι προϋποθέσεις για την πολιτική επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικών μέσων χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση εξειδικεύονται στις Κατευθυντήριες Γραμμές 1/2019³ τις οποίες εξέδωσε η Αρχή σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα, λαμβάνοντας υπόψη τόσο το άρθρο 11 του ν. 3471/2006, όσο και την Οδηγία 1/2010 της Αρχής για την πολιτική επικοινωνία αλλά και το Γενικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679.
5. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο καταγγελλόμενος απέστειλε ένα μήνυμα SMS με περιεχόμενο ευχές για το Πάσχα εν μέσω της δύσκολης περιόδου της πανδημίας σε τηλεφωνικούς αριθμούς ανθρώπων με τους οποίους είχε προσωπική επαφή, μεταξύ των οποίων ο καταγγέλλων. Η επικοινωνία αυτή δεν προκύπτει ότι πραγματοποιήθηκε με σκοπό την προώθηση πολιτικών ιδεών, προγραμμάτων δράσης ή άλλων δραστηριοτήτων με σκοπό την υποστήριξη της πολιτικής δραστηριότητας του καταγγελλομένου και τη διαμόρφωση πολιτικής συμπεριφοράς, ώστε να εμπίπτει στην έννοια της πολιτικής επικοινωνίας.

² Βλέπε ορισμό στο άρθρο 1 παρ. 2 της οδηγίας 1/2010 της Αρχής

³ <https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/prakseisArxis/kateythyntiries-grammes-gia-tin-epexergasia-prosopikon-dedomenon-me-skopo>

Επομένως, η εν λόγω επικοινωνία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 (βλ. Σκέψεις 2, 3 και 4).

Βάσει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι η καταγγελία είναι απορριπτή.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα απορρίπτει ως αβάσιμη την με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2764/22-04-2020 καταγγελία κατά του Α.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κωνσταντίνος Μενουδάκος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου